

BUDAPEST XXI. KERÜLET		CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA
POLGÁRMESTER		

BESZÁMOLÓ

a Csepeli '56-os Emlékbizottság tevékenységéről

Készítette: **Vukovich Zoltán**
iodavezető

Előterjesztő: **Tóth Mihály**
polgármester

Az előterjesztő megtárgyalásra javasolja:
az Oktatási, Közművelődési, Ifjúsági és Sport Bizottságnak

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Szeles Gábor
jegyző

Budapest-Csepel Önkormányzata
Képviselő-testülete
2007. évi **031.** sz. előterjesztés
Testületi ülés dátuma: 2007. 02. 20.

Az előterjesztés leadva: 2007. január 31.

Testületi ülés időpontja:
2007. február 20.

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest-Csepel Önkormányzata az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójával kapcsolatos csepeli megemlékezések, ünnepségek koordinálására és szervezésére, a 2004. november 16-i ülésén az 597/2004. (XI.16.) Kt. számú határozatával létrehozta a Csepeli '56-os Emlékbizottságot.

Az Emlékbizottság a megalakulását követően összegyűjtötte a csepeli lakosok, az intézmények, a civil szervezetek javaslatait a forradalom méltó megünneplésére.

A beérkezett javaslatokat figyelembe véve elfogadta „az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójával kapcsolatos csepeli megemlékezések, ünnepségek kerületi programját”. Az elfogadott program alapján a megemlékezések 2005. október 23. és 2007. január 11. között zajlottak. A kerület lakosságának tájékoztatása érdekében az emlékbizottság az elfogadott programot 2005. október 23-ra igényes kivitelű tájékoztató füzetben jelentette meg. Ezzel egyidejűleg önkormányzatunk honlapjára is felkerült a megemlékezések programja.

Az alábbiakban tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet az Emlékév programjainak feladatainak megvalósulásáról.

Központi programok

2005. október 23-án 10 órától került megrendezésre –katonai tiszteletadás mellett- a Szent Imre téri kopjafánál a központi megemlékezésre, valamint az 50. évforduló alkalmából felavatott új emlékmű alapkövő letételére. A több száz résztvevő előtt dr. Bolla Dezső, a Csepeli Helytörténeti és Városszépítő Egyesület elnöke emlékezett a forradalom eseményeire. Ezt követően Orosz Ferenc alpolgármester helyezte el az új emlékmű alapkövét, majd az önkormányzat, a TIB, Rijeka város, a Csepeli Diákönkormányzat, a kisebbségi önkormányzatok, a pártok, a civil szervezetek, intézmények és a lakosság képviselői helyezték el a megemlékezés virágait a kopjafánál. A szabadtéri megemlékezést követően került sor a díszpolgári címek átadására, melyet Bácsi József és Kovács Sándor vehetett át.

2005. november 4-én 10 órától került sor a kopjafa kiemelésére, katonai tiszteletadás mellett. Az emlékműnél Kovács Sándor nyugalmazott dandártábornok, a TIB Katonai Szervezetének vezetője emlékezett a csepeli áldozatokra. 12 órakor került végleges helyére –szintén katonai tiszteletadás mellett- a kopjafa, a csepeli temetőben. Itt Bácsi József a Csepeli Munkástanács elnökhelyettese emlékezett a forradalomra, annak hőseire.

2006. október 23-án 9,30 órától a Csepeli Munkásotthon színháztermében került sor a központi megemlékezésre. A drámai hangulatú irodalmi műsort követően dr. Öry Károly nyugalmazott főiskolai docens, valamint Bácsi József –az Emlékbizottság tagjai- tartottak ünnepi beszédet. Ezt követően került sor a „Csepel Díszpolgára” címek átadására. Az 50. évforduló alkalmából posztumusz kitüntetésben részesült Andi József, Kőrösi Sándor, Major Ernő, Somogyi Tibor és Tamási Lajos. Ekkor vehette át az ünnep alkalmából alapított '56-os Emlékplakettek 65 személy és 17 szervezet, intézmény.

12 órakor a csepeli templomok harangzúgása közepette kezdődött –katonai tiszteletadással- az emlékműavatás. Kovács Sándor nyugalmazott vezérőrnagy és Bácsi József avatóbeszédei után leplezték le a Szórádi Zsigmond szobrászművész által megálmodott szobrot, melyet a kerületi egyházak ökumenikus szertartás keretében megszenteltek, illetve megáldottak. A rendezvény zárásaként az önkormányzat, a TIB Katonai Szervezete, a Csepeli Munkástanács, a Csepeli Diákönkormányzat, a kisebbségi önkormányzatok, a pártok, a civil szervezetek, intézmények és a lakosság képviselői helyezték el a megemlékezés virágait az emlékműnél.

2006. november 4-én 10 órától került sor a Csepeli Temető 45-ös parcellájában található kopjafa koszorúzására. Erre a napra hirdette meg az Emlékbizottság a gyertyagyújtást az ablakokban a forradalom áldozatainak emlékére.

2007. január 11-én először a Csepel Művek I-es kapujánál a gyárban működött munkástanácsok emlékére és az 1957. január. 11-i összeadásban életét veszített G. Nagy Imre tiszteletére emléktábla avatásra került sor. Az eseményeket Bácsi József idézte fel a jelenlévők számára. 17 órakor kezdődött az Emlékév záróeseménye a Csepeli Temetőben. A Csepeli Diákönkormányzat tagjainak fáklyás sorfala között a résztvevők először a Mindenki Keresztjéhez vonultak, ahol Tóth Mihály polgármester, az Emlékbizottság elnöke emlékezett az eseménysorozatra. Ezt követően elhelyezték –valamennyi csepeli képviselőjében- az Emlékbizottság koszorúját és az emlékezés mécseseit az emlékhelyen az áldozatok tiszteletére. Ezt követően fáklyák kíséretében a kopjafánál is koszorú és mécsesek elhelyezésére került sor.

Egyházi rendezvények

Hangversenyek

2005. november 20-án zenés-irodalmi megemlékezésre került sor a Béke téri Jézus Szíve templomban. A „Feltámadott a tenger...” című összeállítás nagy érdeklődést váltott ki hívők és nem hívők között egyaránt.

2006. június 4-én a Szent Imre téri Kisboldogasszony templomban rendeztek nagy érdeklődéssel kísért zenés-irodalmi megemlékezést.

2006. október 7-én a Csepeli Központi Református Templomban adott nagyszerű ünnepi hangversenyt a Carmine Celebrat kórus.

2006. november 19-én a Béke téri Jézus Szíve templomban újabb zenés-irodalmi összeállítást rendeztek „Egy mondat a zsarnokságról...” címmel.

2006. december 1-én a Baptista Gyülekezet rendezésében a VOX NOVA férfikórus lépett fel a Csepeli Központi Református Templomban. A koncertet a PAX TV is rögzítette.

2007. január 14-én a Jézus Szíve templomban a harmadik zenés-irodalmi látható az érdeklődők, melynek címe: „Európa csendes, újra csendes...”.

Előadások

2005. október 28-án Bácsi József emlékezett vissza a forradalom eseményeire, részvételére, valamint az életére az evangélikus templomban.

2005. november 12-én Kovács Sándor nyugalmazott dandártábornok a honvédség szerepéről tartott előadást a Csepeli Központi Református templomban.

2005. december 10-én prof. Dr. Ladányi Sándor tanszékvezető egyetemi tanár - a Csepeli Központi Református templomban- dr. Ravasz László életútját ismertette, különös tekintettel a megújulási mozgalomra és '56-ra.

2006. április 8-án Takaró Mihály egyházkerületi főgondnok, irodalomtörténész Wass Albert írói világát mutatta be a Csepeli Központi Református Gyülekezetben.

2006. május 12-én dr. Böröcz Enikő levéltáros tartott előadást Ordass Lajos evangélikus püspök életéről és szolgálatáról '56 fényében.

2006. november 10-én Kóczán Antal tábori lelkész a Kolping –házban elemezte Mindszenty József szerepét az egyházban és korának társadalmában, valamint kitért a későbbi korokra gyakorolt hatásáról is.

Gyászmisék

2005. október 29-én a Szent Imre téri római katolikus templomban emlékmisén emlékeztek meg a forradalomról és az áldozatokról.

2006. október 21-én a görög katolikus templomban rendeztek emlékmisét a kolozsvári Görögkatolikus Székesegyház kórusának közreműködésével.

Egyéb programok

Rendhagyó történelemórák

A kerületi általános és középiskolák tanulói az 1956-os csepeli eseményekben résztvevőkkel találkozhattak. A felkínált lehetőséggel 9 intézmény élt, akiknek tanulói könnyebben el tudják helyezni a csepeli eseményeket az 1956-os történések sorában. A tanulók dr. Bolla Dezsővel, Csizmadia Károllyal, Kovács Sándorral és dr. Óry Károllyal találkozhattak.

Nyilvános előadássorozat az '56-os eseményekről a közművelődési intézményekben

2005. november 14-én a Nagy Imre ÁMK Könyvtárában dr. Horváth Attila egyetemi docens tartott előadást az érdeklődőknek. Előadásának címe „Miért volt diktatórikus a Rákosi-rendszer? Egy terrorszervezet a forradalom ellen.” A magas színvonalú előadáson pedagógusok, diákok mellett a civil érdeklődők is jelen voltak.

2005. november 24-én szintén a Nagy Imre ÁMK Könyvtárában dr. Óry Károly nyugalmazott főiskolai docens emlékezett az 1956-os forradalomra egyetemista szemmel. Személyes élményein keresztül ismerhette meg a hallgatóság a budapesti eseményeket.

2006. január 26-án dr. Bolla Dezső tartott beszámolót „Csepel fél évszázaddal korábban, az 1956-os csepeli események” címmel. A Nagy Imre ÁMK Könyvtárában megtartott rendezvényen a jelentős számú érdeklődő, megismerhette a forradalom csepeli eseményeit.

2006. február 7-én M. Kiss Sándor tanszékvezető egyetemi tanár „A második forradalom” című előadást hallgathatták meg az érdeklődők az ÁMK Könyvtárában.

2006. február 16-án dr. Szerencsés Károly egyetemi docens beszélt a nemzetközi erőviszonyokról az 1956-os forradalom idején.

Történelmi tanulmányi verseny

A 2005/2006-os tanév kezdetén a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmény megküldte a kerületben működő általános- és középiskolák számára a felhívást. A vetélkedőre 5 középiskolai és 9 általános iskolai csapat nevezett. A verseny lebonyolítására 2006. őszén került sor. Az általános iskolák közül az I. helyezést a Kék Általános Iskola csapata, a II. helyezést az Eötvös József Általános Iskola csapata, míg a III. helyezést a Mátyás Király Általános Iskola csapata érte el. A középiskolák versenyében mind a három helyezést a Jedlik Ányos Gimnázium csapatai érték el. A helyezett csapatok és felkészítő tanáraik értékes könyvjutalomban részesültek és megkapták az '56-os emlékérmét is.

Történelmi, irodalmi, képzőművészeti pályázatok

Az '56-os Emlékbizottság és a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmény közösen jelentette meg a három pályázati felhívást 2005. októberében. A felhívás közvetlenül eljutott a közoktatási intézményekbe, de megjelent a Csepel Újságban, a Csepp TV Képújságjában, valamint az önkormányzat internetes honlapján is. Az irodalmi pályázatra 3 iskolából 11 vers és 6 próza érkezett. A csepeli lakosok 2 verset és 2 prózát juttattak el a szervezőkhöz. A történelmi pályázatra 2 iskolából 3 pályaművet nyújtottak be. A helyezettek értékes jutalmat kaptak és megjelent alkotásuk a „Csepeliek '56-ról” című kötetben is. Az első helyezettek és felkészítő tanáraik ezen kívül '56-os Emlékéremet is átvehettek. A képzőművészeti pályázat sajnos érdektelenségbe fulladt.

Filmhét '56-os témájú filmekből

2005. október 24-28. között rendeztük meg a vetítéseket a Királyerdei Művelődési Házban és a Nagy Imre ÁMK-ban. Sajnos az időpontválasztás rossznak bizonyult, így a vetítéseket teljes érdektelenség jellemezte.

Kiállítások

A forradalom helyi és egyéb dokumentumaiból rendezett emlékkiállítás **2006. február 2-án** nyílt meg a Helytörténeti Gyűjtemény Királyerdei Művelődési Házban található helységében. A tárlatot Sárkány István szavatatát és Hajtun Zsuzsa előadását követően Horváth László önkormányzati képviselő nyitotta meg. A 2005-ben kialakított új helyszínen ez a gyűjtemény első tematikus kiállítása.

2006. október 19-én nyílt meg a Csepel Galériában a Művészet és forradalom '56 című kiállítás, melyen 31 Csepelhez kötődő képző- és iparművész alkotását láthatták az érdeklődők.

Média programok

A Csepp TV és a Csepel újság bő terjedelemben számolt be a megvalósult programokról. Előzetesen közölték a rendezvényeket, így is tájékoztatták az érdeklődő állampolgárokat a várható programokról. Az önkormányzat internetes honlapja is az előzetes tájékoztatás mellett beszámolt az elmúlt eseményekről, s itt megtalálható volt a teljes programsorozat is. A CSEPP TV-ben előkészítés alatt van az „1956-2006 Csepel” című dokumentum film, amely bemutatja az ünnepsorozat valamennyi jelentős eseményét.

Kiadványok

2005 decemberében megjelent az '56-os témájú kiadványsorozat első kötete, a dr. Bolla Dezső által jegyzett CSEPEL 1956 című munka.

2006. december 15-én a Csepeli Munkásotthonban került bemutatásra a „Csepeliek '56-ról” című könyv, melyben a forradalom csepeli eseményeivel kapcsolatos visszaemlékezéseket, fényképeket, irodalmi- és képzőművészeti alkotásokat, pályamunkákat találhatnak az olvasók. A kötetet Bárány Tibor és dr. Bolla Dezső szerkesztette.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fenti beszámolóból –melyet a Csepeli '56-os Emlékbizottság 2007. január 24-i záróülésén megtárgyalt és egyhangúlag elfogadott- is látható, hogy az önkormányzat által létrehozott emlékbizottság a rá bízott feladatot sikeresen megoldotta. Az emlékév eseményei méltó módon járultak hozzá a forradalom 50. évfordulójának megünnepléséhez. A programok a lakosság széles köréhez eljutottak. Külön büszkéek lehetünk arra, hogy valamennyi programot pártsemleges módon, konszenzussal valósítottuk meg és kerületünkre nem hatott az országban uralkodó feszültség. Úgy gondolom, hogy a kerületi megemlékezésekkel sikerült megfelelnünk az Emlékévet átható gondolatnak, mely így hangzott:

„Emlékezés, tisztelet és kegyelet a csepeli '56-osoknak!”

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Emlékbizottság mandátuma jelen beszámolóval lejárt. Köszönettel tartozunk az emlékbizottság tagjainak, állandó meghívottainak, a különböző programok szervezésében, megvalósításában résztvevőknek és nem utolsósorban kerületünk lakosainak.

Tisztelt Képviselő-testület !

Fenti beszámolót az '56-os Emlékbizottság 2007. január 24-én megtárgyalta és elfogadta. A sikeres munka tapasztalatai alapján javaslom, hogy az elkövetkező időszakban várható jelentős évfordulók (pl. csepeli árvíz 160. évfordulója, az 1848-as forradalom 170. évfordulója, 5 éves EU tagság) méltó megünneplésének előkészítésére a jelenlegi ciklus végéig a Képviselő-testület egy állandó koordinációs bizottságot hozzon létre. A bizottság összetételére a következő javaslatot teszem:

- a Képviselő-testületben képviselettel rendelkező pártok delegáltjai (összesen 6 fő)
- tisztségviselők képviselői (2 fő)
- az egyházak képviselője (1 fő)
- a civil szervezetek képviselője (1 fő)
- a hivatali szakapparátus képviselői (3 fő)

A jubileumi évfordulókat előkészítő koordinációs bizottság személyi összetételéről – a pártok és a felkért szervezetek jelöltjeinek megismerése után – a Képviselő-testület egy későbbi időpontban dönt.

Budapest, 2007. január 31.

Tóth Mihály
az Emlékbizottság elnöke

Határozati javaslatok:

1./ Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójának méltó megünneplésére létrehozott emlékbizottság beszámolóját elfogadja. Köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az emlékbizottság munkájában részt vettek – kiemelten Bácsi József elnökhelyettesnek és Kovács Sándor nyugalmazott vezérőrnagynak -, valamint mindazoknak, akik támogatták, segítették a programok megvalósulását.

Határidő: azonnal

Felelős: Tóth Mihály polgármester

A határozati javaslat elfogadásához a képviselők egyszerű többségű támogató szavazata szükséges.

2./ Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete a következő években várható jelentős helyi és országos évfordulók méltó megünneplésének sikeres előkészítése érdekében egy állandó koordinációs testület létrehozását kezdeményezi az alábbi összetétellel:

- a Képviselő-testületben képviselettel rendelkező pártok delegáltjai (összesen 6 fő)
- tisztségviselők képviselői (2 fő)
- az egyházak képviselője (1 fő)
- a civil szervezetek képviselője (1 fő)
- a hivatali szakapparátus képviselői (3 fő)

Határidő: elfogadásra: azonnal

végrehajtásra: 2007. márciusi Kt. ülés.

Felelős: végrehajtásra: **Tóth Mihály** polgármester

végrehajtás előkészítésére: **Vukovich Zoltán** irodavezető

A határozati javaslat elfogadásához a képviselők egyszerű többségű támogató szavazata szükséges.